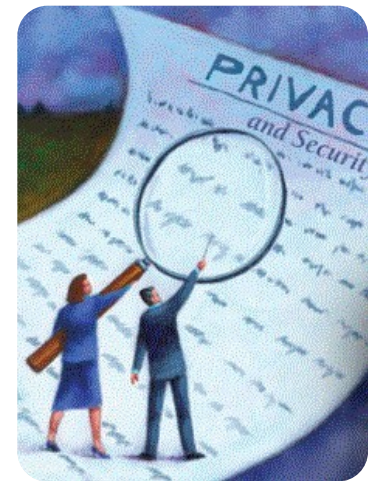

Varstvo (občutljivih) osebnih podatkov v zdravstvu

Mojca Prelesnik,
informacijska pooblaščenka

VARSTVO OSEBNIH PODATKOV (38. čl. Ustave)

Zagotovljeno je varstvo OP.

Prepovedana je uporaba OP v nasprotju z **namenom** zbiranja.

Zbiranje, obdelovanje, namen uporabe, nadzor in varstvo tajnosti OP določa **zakon**.

Vsakdo ima pravico **seznaniti se z zbranimi OP**, ki se nanašajo nanj, in pravico do sodnega varstva ob zlorabi.

Kaj je osebni podatek?

Katerikoli podatek, ki se nanaša na posameznika, ne glede na obliko, v kateri je izražen - če je iz njega mogoče sklepati na oziroma prepoznati določeno **fizično osebo – posameznika**.

Določen / določljiv!

e-naslov, fotografija, registrska številka avtomobila, avto, telefonska številka, glas?

Ali je vsak OP varovan po ZVOP-1? Zbirka! (v / iz)

Obdelava = vsakršno „rokovanje“ z OP.

Obdelava OP

8. člen ZVOP-1: splošna pravna podlaga

OP se lahko obdelujejo le, če njihovo **obdelavo** in njihov **nabor** določa zakon ali če je za obdelavo določenih OP podana osebna privolitvev posameznika.

Namen obdelave OP mora biti določen v zakonu, v primeru obdelave na podlagi osebne privolitve pa mora biti posameznik predhodno pisno ali na drug ustrezen način **seznanjen z namenom** obdelave OP.

Občutljivi OP (19. tč. 6. čl. ZVOP-1):

- *rasnem, narodnem ali narodnostnem poreklu,
- *političnem-verskem-filozofskem prepričanju,
- *članstvu v sindikatu,
- *zdravstvenem stanju,
- *spolnem življenju,
- *vpisu/izbrisu v ali iz KE ali prekrškovne evidence,
- *biometrične značilnosti pa, če je z njihovo uporabo mogoče določiti posameznika v zvezi s kakšno od prej navedenih okoliščin.

Kdaj se občutljivi OP lahko obdelujejo?

- 1) če izrecna osebna, praviloma pisna privolitve, v javnem sektorju pa še določena z zakonom;
- 2) če potrebno zaradi izpolnjevanja obveznosti in pravic upravljavca na področju zaposlovanja v skladu z zakonom
- 3) če nujno potrebna za varovanje življenja ali telesa tega posameznika ali druge osebe, če fizično ali poslovno ni sposoben dati svoje privolitve
- 4) za namene zakonitih dejavnosti za svoje člane ali simpatizerje (ustanove, združenja, društva, verske skupnosti, politične stranke,)
- 5) posameznik je svoje OP že javno objavil brez očitnega ali izrecnega namena, da omeji namen njihove uporabe
- 6) zdravstveni delavci ali sodelavci v skladu z zakonom za namene zdravstvenega varstva prebivalstva, izvajanja zdravstvenih služb
- 7) za uveljavljanje / nasprotovanje pravnemu zahtevku
- 8) če tako določa drug zakon zaradi izvrševanja javnega interesa

ZVOP kot posebna podlaga za obdelavo OP (12. čl.)

Če je obdelava OP nujno potrebna za varovanje življenja ali telesa posameznika, se lahko njegovi OP obdelujejo ne glede na to, da za obdelavo teh OP ni druge zakonite pravne podlage.

- izjemne okoliščine, je izjema
- izjeme tolmačimo ozko (restriktivno)
- varstvo življenjsko pomembnih interesov
- npr.: huda prometna nesreča (prva pomoč) idr. življenjske situacije, ko posameznik ne bo mogel dati osebne privolitve (nujni medicinski posegi)
- nevarnost pa mora biti konkretna, ne le hipotetična
- povezava s 13. členom !! (3. točka)

Pogodbeni obdelovalec (11. čl.)

* fizična ali pravna oseba, ki obdeluje OP **v imenu in za račun upravljavca OP**

* najet od upravljavca, da v njegovem imenu in za njegov račun izvaja določene obdelave OP (računovodje, IT-podjetja, laboratoriji....)

* OP ne sme uporabljati za svoje namene.

Zakon o pacientovih pravicah

Posebna ureditev obdelave OP
pacienta v **ZPacP**.

Pravice pacienta:

- do enakopravnega dostopa in obravnave pri oskrbi,
- do seznanitve z zdravstveno dokumentacijo,
- **pravica do varstva zasebnosti in varstva OP,**
- pravica do obravnave kršitev pacientovih pravic....

DR. ROMANI...

ДР. РОМАНИ...

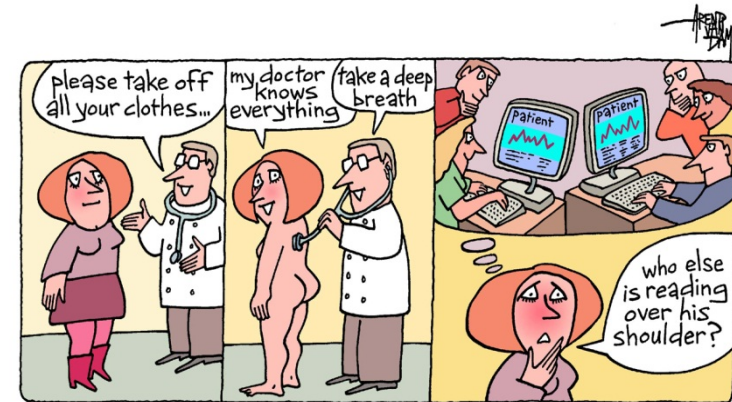

Pravica do varstva zasebnosti in VOP

Kdo sme biti **prisoten** pri zdravstveni oskrbi bolnika? (43. čl.)

- tisti, ki je zadolžen za zdravljenje,
- katerega prisotnost pacient želi,
- študenti /tisti, ki se izobražujejo, a le s privolitvijo pacienta.

Pacient ima pravico zahtevati tudi izvedbo drugih primernih in razumnih ukrepov za varstvo zasebnosti pri zdravstveni oskrbi.

ZPacP loči obdelave OP za namene :

*zdravljenja

*izven zdravstvene oskrbe.

Dopustna obdelava (tudi posredovanje OP) vedno le na podlagi:

- zakona,
- privolitve pacienta,
- privolitve oseb, ki imajo pravico privoliti v medicinski poseg.

Kdaj privolitev za obdelavo OP po ZPacP ni potrebna („višji cilj“)

- za namene epidemioloških in drugih raziskav, izobraževanja, medicinskih objav...., če **pacientova istovetnost ni ugotovljiva,**
- za namene spremljanja kakovosti in varnosti zdravstvene oskrbe, če **pacientova istovetnost ni ugotovljiva,**
- **kadar prijavo zdravstvenega stanja zahteva zakon,**
- **kadar se zaradi potreb zdravljenja podatki posredujejo drugemu izvajalcu zdravstvenih storitev,**
- **kadar to določa drug zakon.**

(Ne) varovanje poklicne skrivnosti - posebna možnost po 45. čl. ZPacP - paralela z 12. čl. ZVOP-1

Možnost sporočanja informacij o zdravstvenem stanju pacienta po presoji zdravnika če je to nujno potrebno za varovanje življenja ali preprečitev hudega poslabšanja zdravja drugih oseb.

Kdaj je obveznost naznanitve suma kaznivega dejanja:

- KD zoper življenje in telo,
- KD zoper spolno nedotakljivost
- KD zoper zakonsko zvezo, družino in mladino, če **oškodovanec otrok.**

Obveščanje o nedovoljeni obdelavi OP ali SAMOPRIJAVA (46. čl. ZPacP)

Izvajalci zdravstvenih storitev morajo vsak ugotovljen ali sporočen primer nedovoljenega sporočanja ali druge nedovoljene obdelave OP o pacientu, ne glede na voljo pacienta (ex offo), posebej raziskati in ugotoviti odgovornost zdravstvenih delavcev, sodelavcev ali drugih oseb ter primer **pisno dokumentirati**.

O tem morajo obvestiti:

- pacienta,
- pristojnega zastopnika pacientovih pravic in
- IP.

Zavarovanje občutljivih OP (14. čl.)

Zahteve ZVOP-1: kriptografske metode, e - podpis

Priporočila:

- pošiljanje po e- pošti z medsebojnim šifriranjem (varni kanali)
- uporaba kvalificiranih digitalnih potrdil (na obeh straneh komunikacijske poti), uporaba https protokola ter dodatna zaščita z uporabniškim imenom in geslom
- nezavarovan prenos ni dovolj!
- sledljivost!

Oddaljen dostop do zbirk z občutljivimi OP:

- e-podpis (če tudi pisanje, brisanje, popravljanje)

Zavarovanje OP v praksi

Osnovna varnost je lahko / mora biti preprosta.

Strojna oprema – izhodne naprave? Skladno z naravo dela in nalogami: omejitve glede USB ključev, prenosnih medijev, CD/DVD

Samodejno zaklepanje zaslona (ctrl+alt+delete in enter)

(Primer iz bolnišnice)

Vklop sledenja spremembam (revizijske sledi, dnevniške datoteke).

Gesla (trdnost gesel, dolžina, alfanumerični znaki, hramba gesel 😊)

Nevarnost socialnega inženiringa:

– klici po telefonu – lahko preverimo identito?

Dobre prakse

Ne pozabite na organizacijske ukrepe:

- izjave o seznanjenosti z ZVOP-1,
 - obveščенost o beleženju dostopov,
 - izobraževanje,
 - interni nadzor.
-
- določitev odgovorne osebo za (Data Protection Officer)
 - program ukrepov za izboljšanje varstva OP
 - izobraževanje o socialnem inženiringu!

Najpogostejše kršitve pri (ne)zakonitosti obdelave

- Uporaba OP brez podlage v zakonu ali osebni privolitvi
- Uporaba OP za druge namene
- Prenos OP pogodbenikom brez sklenitve pisne pogodbe + slab nadzor nad pogodbenimi obdelovalci
- Uporaba OP po preteku roka obdelave/nepopolno uničenje OP
- Pomanjkljivo obvestilo + sledljivost uporabe videonadzora
- Potovanje baz OP - odnašanje in prodaja
- Neupoštevanje preklicev pri neposrednem trženju

Najpogostejše kršitve pri zavarovanju OP

- Poudarek na tehničnih ukrepih, premalo pa organizacijskih
- Interni akti ne ustrezajo (več) dejanskemu stanju
- Ni rednega izobraževanja
- Neurejene dostopne pravice
- Ni sledljivosti obdelave OP
- Neupoštevanje politike čiste mize in zaslona
- Pomanjkljiv nadzor + nejasne pogodbe pri pogodbeni obdelavi
- Premalo pozornosti informacijski varnosti pri razvoju novih rešitev

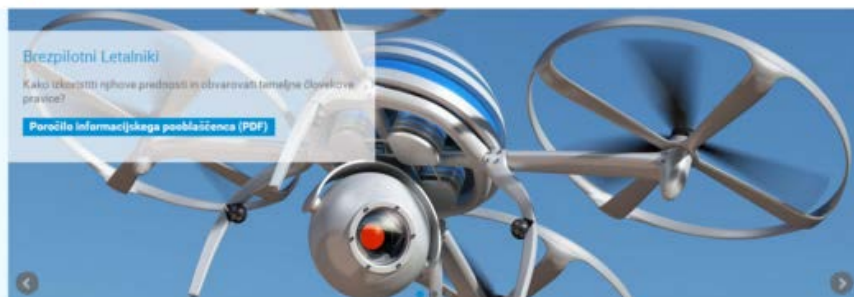

Kako se najbolje izognemo kršitvam?

- 87% vseh kršitev VOP na svetu: zaradi slabe IT-varnosti
- razvijati PIA (Privacy Impact Assessment) pred uvedbo vsakega posega v zasebnost (zlasti ob novem tehničnem sredstvu, aplikaciji)

Razvoj in evalvacija novih varnostnih tehnologij:

- a.) **SIA** = Surveillance Impact Assessment (impacts: privacy, legal, psychological, ethical, financial)
- b.) **DESSI** = Decision Support System on security Investments (kaj je problem, učinkovite rešitve zanj, varnost + in -, družbena sprejemljivost, socialna implikacija, temeljne pravice in etični vidik, stroški, pravni vidik)
- c.) **STEFI** = Security, Trust, Efficiency, Freedom infringement

Brezpilotni Letalniki

Kako izkoristiti njihove prednosti in obvarovati temeljne človekove pravice?

[Poročilo informacijskega pooblaščenca \(PDF\)](#)

Hvala za pozornost.

Varstvo osebnih podatkov

Informacijski pooblaščenec vam lahko pomaga:

- ko menite, da je nekdo nepravilno posegel v vaše osebne podatke;
- ko vam upravljavec zbirke osebnih podatkov ne dovolj seznanitve z vašimi osebnimi podatki;
- ko kot upravljavec obvezno potrebujete predhodno odločitev IP za obdelavo osebnih podatkov (biometrija, iznos v tretje države, povezovanje zbirk).

[Prijava kršitev](#)

Iskalnik po mnenjih

Novice

14.04.2016

Prihodnost varstva osebnih podatkov v EU pred pomembnimi novimi izzivi

14.04.2016

Bo Štít zasebnosti EU - ZDA res dovolj štít našo zasebnost?

01.04.2016

Ustavno sodišče odloči, da Zakon o davčnem postopku ni v neskladju z ustavo, javna objava davčnih dolžnikov (fizičnih oseb) pa je ustavno dopustna

07.03.2016

Informacijski pooblaščenec je javno objavil prekrškovne odločbe zaradi posredovanja transakcijskih računov UJP - KPK.

01.03.2016

Evropska komisija objavila dokumente štita zasebnosti, ki naj bi glede iznosa osebnih podatkov v ZDA nadomestili Varni prestan - nadzorni organi bomo svoje mnenje še podali

[RSS](#) [Arhiv novice](#)

Dostop do informacij javnega značaja

Informacijski pooblaščenec vam lahko pomaga:

- če vam organ v 20-ih delovnih dneh na vašo zahtevo ne odgovori;
- če vam organ zavrne dostop do informacije z odločbo;
- če vam organ zavrne ponovno uporabo informacij;
- če ste medij in vam organ v 7 delovnih dneh ne odgovori na vprašanje;
- če ste medij in pragnete zavrniti odgovor na vprašanje.

[Obratno](#)

Iskalnik po odločbah

www.ip-rs.si